

MOLOTOV-RIBBENTROP PACT

AND

ITS SECRET PROTOCOLS

PACTO MOLOTOV – RIBBENTROP

E

OS SEUS PROTOCOLOS SECRETOS

Tratado de não-agressão entre Alemanha e União das Repúblicas Socialistas Soviéticas,

O Governo do Reich Alemão e o Governo da União das Republicas Socialistas Soviéticas, desejosos de fortalecer a causa da paz entre Alemanha e a URSS, e na continuação das provisões fundamentais do Acordo de Neutralidade, concluído em abril de 1926 entre Alemanha e URSS, chegaram ao seguinte acordo:

ARTIGO I

Ambas as Altas Partes Contratantes obrigam-se a desistir de qualquer ato de violência, de qualquer ação agressiva e de qualquer ataque uma contra outra, seja de forma individual ou em conjunto com outras potências.

ARTIGO II

Se uma das Altas Partes Contratantes tornar-se objeto de uma ação beligerante de uma terceira potência, a outra Alta Parte Contratante de nenhuma forma emprestará seu apoio à essa terceira potência.

ARTIGO III

Os Governos das duas Altas Partes Contratantes manterão no futuro contatos contínuos uma com a outra, com o intuito de consultas para troca de informações a respeito de problemas que afetem os seus interesses comuns.

ARTIGO IV

Nenhuma das Altas Partes Contratantes participará de algum agrupamento de qualquer potência que esteja visado direta ou indiretamente a outra parte.

ARTIGO V

Se surgirem disputas ou conflitos entre as Altas Partes Contratantes a respeito de problemas de qualquer natureza, ambas as partes resolverão essas disputas ou conflitos exclusivamente através de troca de opiniões amigável ou, se necessário, por meio de estabelecimento de comissões de arbitragem.

ARTIGO VI

O presente tratado terá duração de dez anos, com a provisão de que, desde que uma das Altas Partes Contratantes não o denunciar um ano antes da expiração deste período, a validade deste tratado será automaticamente prorrogada por mais cinco anos.

ARTIGO VII

O presente tratado será ratificado dentro do menor tempo possível. As ratificações serão trocadas em Berlim. O acordo entrará em vigor tão logo seja assinado.

Elaborado em duplicata, nas línguas alemã e russa.

Moscú, 23 de agosto de 1939

pelo Governo do Reich Alemão com todos poderes
do Governo da URSS

V. Ribbentrop

V. Molotov

PROTOCOLO ADICIONAL SECRETO

Por ocasião da assinatura do Pacto de Não-Agressão entre o Reich Alemão e a União das Repúblicas Socialistas Soviéticas, os plenipotenciários abaixo assinados de cada uma das duas partes, discutiram em conversações estritamente confidenciais a questão dos limites das suas respectivas esferas de influência na Europa Oriental. Estas conversações levaram às seguintes conclusões:

1. Na eventualidade de um rearranjo territorial e político em áreas pertencentes aos Estados Bálticos (Finlândia, Estônia, Letônia e Lituânia), a divisa norte da Lituânia representará o limite das esferas de influência da Alemanha e da URSS. Neste contexto o interesse da Lituânia na área de Vilnius é reconhecido por cada parte.

2. Na eventualidade de um re-arranjo territorial e político em áreas pertencentes ao estado Polonês, as esferas de influência da Alemanha e URSS serão delimitadas aproximadamente pela linha dos rios Narew, Vistula e San.

SEMANARIO
MŪSU
LIETUVA
"NOSSA LITUÂNIA"

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca – CEP 03124
São Paulo – Brasil
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje: NCz \$. 15,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz \$. 30,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: NCz \$. 1,00
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talso bei tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Atskiro numerio kaina NCz \$. 0,50
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS NCz \$. 25,00

À questão, se o interesse de ambas as partes torna desejável a manutenção de um estado Polonês independente, e como tal estado seria delimitado, somente poderá ser definitivamente determinada no decorrer de futuros acontecimentos políticos.

De qualquer maneira, ambos os Governos resolverão esta questão através de acordo amigável.

3. Com respeito à parte Sudeste da Europa, o lado Soviético chama atenção para o seu interesse na Bessarabia. O lado Alemão declara o seu total desinteresse nessas áreas.

4. Este protocolo será tratado por ambas as partes de forma estritamente secreta.

Moscú, 23 de agosto de 1939

pelo Governo do Reich Alemão

plenipotenciário do Governo da URSS

V. Ribbentrop

V. Molotov

PROTOCOLO SUPLEMENTAR SECRETO

Os abaixo assinados Plenipotenciários declaram o acordo do Governo do Reich Alemão e do Governo da URSS sobre o seguinte:

O Protocolo Suplementar Secreto assinado em 23 de agosto de 1939 será emendado no seu item 1 no sentido de que o território do estado Lituano caia na esfera de influência da URSS, ao passo que, por outro lado, a província de Lublin e partes da província de Varsóvia caiam na esfera de influência da Alemanha (conforme mapa anexo ao Tratado de Divisas e Amizade assinado hoje). Tão logo o Governo da URSS tomar medidas especiais no território Lituano para proteger os seus interesses, a atual divisa entre Alemanha e Lituânia, para o propósito de uma delimitação natural e simples, será retificada de tal maneira que o território Lituano situado a sudoeste da linha demarcatória no mapa anexo caia para a Alemanha.

Ademais fica declarado que os acordos economicos agora em vigor entre Alemanha e Lituânia não serão afetados pelas medidas acima mencionadas da União Soviética.

Moscú, 28 de setembro de 1939

pelo Governo do Reich Alemão

com autoridade do Governo da URSS

J. Ribbentrop

V. Molotov

PROTOCOLO SECRETO

O Embaixador Alemão, conde von der Schulenburg, Plenipotenciário do Governo do Reich Alemão de um lado e o Presidente do Conselho dos Comissários do Povo da URSS V.M. Molotov, Plenipotenciário do Governo da URSS, do outro lado, abordaram sobre o seguinte:

1. O Governo do Reich Alemão renuncia às suas pretensões sobre a faixa de território Lituano que é mencionada no Protocolo Suplementar Secreto de 28 de setembro de 1939 e que foi demarcada no mapa anexo àquele Protocolo.

2. O Governo da União das Repúblicas Socialistas Soviéticas está preparado para compensar o Governo do Reich Alemão pelo território mencionado no item 1 deste Protocolo, pagando 7.500.000 dólares de ouro ou 31.500.000 Reichsmarcos à Alemanha.

O montante de 31,5 milhões de Reichsmarcos será pago pelo Governo da URSS da seguinte forma: um oitavo, isto é, 3.937.500 Reichsmarcos, na forma de fornecimento de metais não-ferrosos dentro de três meses após a assinatura deste Protocolo e os restantes sete oitavos, ou 27.562.500 Reichsmarcos, em ouro mediante dedução do pagamento alemão em ouro, que a Alemanha deveria fazer até 11 de fevereiro de 1941, de acordo com correspondência trocada entre o Presidente da Delegação Economica Alemã Dr. Schnurre e o Comissário do Povo para Comércio Exterior da URSS Herr A.I. Mikoyan, em conexão com o "Acordo de 10 de janeiro de 1941, referente a fornecimentos reciprocos no segundo periodo do tratado, com base ao Acordo Econômico entre o Reich Alemão e a União das Repúblicas Socialistas Soviéticas de 11 de fevereiro de 1940".

3. Este Protocolo foi feito em dois originais na lingua alemã e dois originais na lingua russa e entrará em vigor imediatamente após a sua assinatura.

Moscú, 10 de janeiro de 1941.

pelo Governo do Reich Alemão

por autorização do Governo da URSS

Schulenburg

V. Molotov

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

UŽ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ IR SPAUDĄ LIETUVIAI TIEK DAUG KOVOJO IR KENTĖJO. DABAR LIETUVIŠKĄ KNYGĄ STOVI IR DULKA KIOSKŲ LENTYNOSE, LAUKDAMA KOL KAS JĄ NUPIRKS.

ISTORINIS SAMOKSLAS

Ištraukos iš "Tėviškės Žiburių"

Po Antrojo Pasaulinio karo 1948 m. amerikiečių rankas pateko Reicho užsienio reikalų ministerijos archyvai, kuriuose buvo rasti ir slaptieji protokolai bei visa kita dokumentinė medžiaga, liečianti Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sąmokslą.

Šiais metais ir minime 50-tąsias metines Vokietijos ir Sovietų Sąjungos apgaulingas nepuolimo sutarties ir slaptų protokolų išdavimas, pagal kuriuos Baltijos valstybės buvo klastingai okupuotos, o jų žmonės išblaškyti ir pasmerkti mirti po Sibiro dykumas. Ribentropo-Molotovo 1939 m. rugpiūčio 23 d. pasirašyti slaptieji protokolai reiškė ketvirtą Lietuvos padalinimą. Visuose juose dalyvavo Rusija.

Abu diktatoriai, Hitleris ir Stalinas, kiekvienas turėjo tikslus, laukė progos užvaldyti Europą. Hitleris norėjo užtikrinti, kad nebūtų pavojaus iš Sovietų Sąjungos pusės, kol jis užbaigs su Lenkija. Stalinas manė, kad pasipriešinimas Hitleriui būtų tikrai padėjęs Prancūzėjai ir Anglijai, ir, greičiausiai būtų atidarus antrąjį frontą, kurio labai bijojo Hitleris, ir kuris būtų sutrumpinęs Antrojo pasaulinio karo kančias žmonijai. Sudarius nepuolimo sutartį su Vokietija karas Europoje užsitęstų ir nuslopintų bekariaujančius kapitalistus ir fašistus, tada ateitų laikas smogti nusilpusiems priešams ir užimti Europą.

Ir taip 1939 m. rugpiūčio 23-24 naktį Kremliuje, dalyvaujant pačiam Staliniui, buvo pasirašyta nepuolimo sutartis bei slaptas protokolas, pasmerkęs Baltijos valstybes baisiam, negirdėtam terorui – sovietinei okupacijai. Sutartį pasirašė abiejų grobuonių užsienio reikalų ministrai Ribentropas ir Molotovas.

Pasirašytuose protokoluose 1939 m. rugpiūčio 23 d. pirmasis paragrafas nustatė abiejų susitariančiųjų įtakos sferas. Lietuva atitektų Vokietijos interesams. Šiaurinė Lietuvos siena skirs Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferas. Ryšium su tuo Lietuvos interesai į Vilnių ir Vilniaus kraštą yra pripažįstami abiejų kraštų. Taigi, abu kraštai buvo sutarę Lietuvą su mūsų sostine Vilniumi ir Vil-

niaus kraštą paskirti Vokietijai.

Sovietų Sąjunga nepasitenkino tokiu įtakos sferų pasidalinimu ir reikalavo peržiūrėti slaptąjį rugpiūčio 23 d. protokolą. Vokietija spaudžiama to meto sąlygų būtinai norėdama išlaikyti Sovietų Sąjungą, nuo galimo suartėjimo su Anglija bei Prancūzija, sutiko tai padaryti. Ir štai 1939 m. rugsėjo 28 d. įvyko derybos kurios truko tris dienas Kremliuje, nes Vokietija reikalavo kitų nuolaidų. Čia pirmasis slaptąjį protokolo, pasirašytas 1939 m. rugpiūčio 23 d., punktas pakeičiamas taip, kad Lietuvos valstybės teritorija patenka į TSRS įtakos sferą.

Kaip matyti iš papildomo slaptąjį protokolo, Vokietija neva išlyginimui sienų su Lietuva pasiliko savo įtakos sferai pietvakarinį Lietuvos kampą Suvalkijoje. 1941 m. sausio 10 d., Sovietų Sąjunga po įtemptų derybų pasižadėjo Vokietijai sumokėti 7,5 milijono aukso dolerių už tą kampą ir įvesti savo kariuomenę į Vokietijai priskirtą Lietuvos plotą Suvalkijoje.

Abu Lenkijos užpuolėjai, Vokietija ir Sovietų Sąjunga, pasigrobė joms tinkamas Lenkijos teritorijas ir po to pradėjo tartis dėl tolimesnių grobių. Pasinaudodama situacija, žinodama kiek Lietuva buvo suinteresuota atgauti Vilnių, Sovietų Sąjunga pasinaudojo šią progą savo tikslams užmaskuoti – užimti visą Lietuvą. Sovietų Sąjungos pažadas grąžinti Vilnių ir Vilniaus kraštą buvo apgaulė.

Momentas buvo tinkamas. Vokiečių armijos kovojo Vakarų fronte, anglų ir

"Draugai" Molotovas (kairėje) ir Hitleris (dešinėje) 1940 m. lapkričio 12 d.

prancūzų armijos likučiai buvo apsupti, matėsi kad netrukus kris Paryžius; vokiečių armijos buvo užimtos Vakarų fronte, tad Sovietų Sąjunga nusprendė prisijungti Baltijos valstybes.

Lietuvos vyriausybė buvo priversta su Sovietų Sąjunga pasirašyti savitarpio pagalbos sutartį per kurią grįžta Vilnius ir Vilniaus krašto tik teritorijos dalis. Už tą "gerą" Lietuvos vyriausybė leidžia įsteigti karines bazes Lietuvoj ir įvesti į jas raudonąją armiją. Įvedus kariuomenę Lietuvon tuojau buvo apkaltinta Lietuvos vyriausybė dingimu rusų karių iš tų bazių. Tokiu būdu Lietuvos okupacijai jau buvo paruoštas kelias ir 1940 m. birželio 15 d. 3 v. p.p. Sovietų Sąjungos daliniai tankų vedami perėjo Lietuvos sieną ir ją okupavo. Stalino įvykdyta Baltijos valstybių okupacija yra viena didžiausių skriaudų. Šis sąmokslas prieš Baltijos valstybes turi būti atitaisytas.

V. V.

ĮGALIOJIMAS VLIKUI IŠ LIETUVOS

Per Lietuvių Informacijos Centrą Niujorke gautas iš Lietuvos gyventojų įgaliojimas Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (VLIK-ui).

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui

Mes, Lietuvos gyventojai, 1989 m. liepos 12 d. Vilniuje susirinkę paminėti Lietuvos Respublikos ir Rusijos TFSR 1920 m. liepos 12 d. Taikos sutarties 69-ųjų metų nutarėme:

1. 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos okupacijos minėtos Taikos sutarties nederansavo ir SSSR privalo šios sutarties laikytis.

2. Reikalaujame, kad nedelsiant būtų išvesta okupacinė SSSR kariuomenė iš Lietuvos, o taip pat Latvijos ir Estijos, ir tokiu būdu ištaisyta Maskvos įvykdytas Taikos sutarčių su šiomis valstybėmis sulaužymas.

3. Įgaliojame VLIK-ą šiuos mūsų reikalavimus kelti viso pasaulio visų lygių institucijose, apeliuojant į viešąją nuomonę ir žmonijos sąžinę.

(Šis įgaliojimas priimtas daugiatūkstantinės minios, susirinkusios Lukiškio aikštėje prie Lenino paminklo Vilniuje paminėti Lietuvos Respublikos ir TFSR 1920 m. sutartį.

1989 m. liepos 12 dieną

LIC

SOC. NACIONAL DE
AUTOMÓVEIS E PEÇAS LTDA.

RUA JOÃO PESSOA, 261
SANTOS TEL: 35-3721

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MES – LIETUVOS JERUZALĖS ŽYDAI

Žodis Lietuvos žydų kultūros draugijos steigiamajam suvažiavimui Vilniuje 1989 m. kovo 5 d.

(Tęsinys iš praeito numerio)

Lietuviai ir mes

Lietuvių tauta, manau, pritaria mūsų vidulius ir užsienio politikai, siekiančiai visos srities tautų taikaus sambūrio. Lietuviai žino mūsų vertę ir vietą pasaulyje, nes yra patyrę rūsčius gyvenimo išbandymus. Jų šalies plotas ir gyventojų skaičius labai jau arti Izraelio.

Pažvelgę į gilia, skaudžią Lietuvos istoriją, matome ir jos neapsakomai sunkią, nuklotą daugybe aukų, praeitį, pradant nuo Lietuvos valstybės įsteigimo metų, kai ji buvo iš dviejų pusių apsupta kalavijuočių ir riterių, kurie 1236 m. įsiveržė į Lietuvą, žiauriai nusiaubė kraštą. Istorija žino, kokią kainą sumokėjo lietuviai laimėję mūsų ties Šiauliais (Saulė), prie Durbės ežero 1260 m. Čia prisimintinos ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino kovos, ginančios Lietuvos sienas, tautos laisvę nuo kryžiuočių ir kalavijuočių. Tų kovų bei aukų dėka jis įamžino Vilnių kaip Lietuvos sostinę. Lietuvių karių didvyriškumas ginant savo laisvę rodo, kaip karštai lietuviai mylėjo savo kraštą, kaip pasiaukodami kovėsi.

Vėliau (1363 m.) Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio kovos su totoriais, Vytauto Didžiojo kovos Žemaitijoje už jos sujungimą su Lietuva. 1410 m. Žalgirio mūšis, sutriuškines kryžiuočių ordina. Pasirašyta Torunės mieste taikos sutartis labai jau panaši į Izraelio ir jo kaimyno laikino pobūdžio taikos sutartį. Ir Lietuvių tautai taikos sąlygos buvo labai jau nepalankios, tarsi ne ji, o kryžiuočiai būtų laimėję Žalgirio mūšį. Tik 1422 m. paskelbęs ordinui karą, Vytautas D. grąžino Lietuvai Žemaitiją ir Užnemunę.

Vėliau Lietuvos karai su Rusijos valstybe, išsivadavusia iš totorių jungo. 1569 m. Lenkijos pasiryžimas visiškai įjungti Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę į jos sudėtį ir įvėlimas Lietuvos į eilę ilgų bei varginančių karų su Švedija. Lietuvos teritorijos prijungimas prie Rusijos per trečiąjį Žečpospolitos padalinimą.

Napoleonas, pradėjęs karą prieš Rusiją 1812 m. visų pirma užėmė Lietuvą.

Pirmieji susirėmimai tarp vokiečių ir rusų kariuomenių I D. kare 1914 m. vyko Lietuvos žemėje. 1915 m. įsiveržė į Lietuvą vokiečiai nuniokiojo šalį, sudegindami eilę miestų ir miestelių. Net Lietuvos žemę pavadino "Ober-Ost".

Nedaug trūko Lietuvai tapti Lenkijos provincija, jei nebūtų apsigynusi ir įsitvirtinusi kaip nepriklausoma valstybė. Pažymėtina konfliktų situacija, kai Lenkija, sulaužiusi Suvalkų sutartį, 1920 m. spalio 9 d. užgrobė Vilnių.

Neužmirštamas 1923 m. sausio mėnesio žygis, kai lietuviai, padedami atvykusių iš krašto gilumos savanorių, sukilo prieš vokiškąją direktoriją ir užėmė Klaipėdos kraštą. Konvencija dėl Klaipėdos teritorijos buvo pasirašyta 1924 m. gegužės 8 d., o 1939 m. kovo 22 d. Klaipėda vėl buvo atplėšta nuo Lietuvos. 1940 m. sekė sovietų okupacija. 1941 m. – vokiečių. 1944 m. – vėl sovietų.

Šimtmetinė grėsmė

Per amžius bandė svetimšaliai kariuotojai kalaviju ir ugnimi naikinti lietuvių tautą. Lietuvos žemę trypė ir tebetrypią svetimų karių batai, nes jos nuodėmė ir kaltė yra ta, kad ji maža, o jos tauta myli savo istorinį žemės sklypelį.

Bet lietuvių kovos dvasios nepalaužė nei sunki Lietuvos istorijos praeitis, nei santvarkų kaita. Atvirksčiai, jos psichologinių ir moralinių išbandymų dėka lietuviai šiandien realiai suvokia pasaulį, neapykantos supratimą, neviltį, savo bei kitų mažų tautų beviltiškumą ir laisvės kainą.

Nei lietuviai, nei žydai nenori, kad jų tautos atsidurtų ant pragaišties ribos ir negrįžtamai išnyktų. Jų troškimas – turėti nepriklausomą gyvenimą savose valstybėse, jausti laisvę, grožį, tiesą ir savo pastangomis kurti tautinę egzistenciją.

Taurumo kelio

Koks menkas ir didingas yra žmogus didžiojoje visatos apsuptyje. Kreipdamasis į Dievą, kaip į vienintelę sielos atramą, mūsų kraštų žmogus klausia savęs, kokios ideologinės, moralinės bei psichologinės užtvaros pastoja jam kelią kovai už žmogų, už taurų žmogaus rūpestį žmogumi, už dorumą sau ir kitiems. Susidūrę su žiauria dabartimi, susimąstę apie tradicinį gyvenimo būdą, per am-

žius nusistovėjusių moralinių vertybių sąrangą, apie negrįžtamus pakitimus, atneštus barbariškų antžmonių veiksmų, mūsų kraštų žmogus šiandien yra tvirtai įsitikinęs, kad jokie nauji bandymai nebepažeis jo idėjų pasaulio, nebeprivers daryti ne taip, kaip mano, ne taip, kaip diktuoja jo sąžinė.

Kalbėdamas apie taurius jausmus, apie didelę tiesą, dėl kurios verta gyventi ir dėl kurios reikia kovoti, norėtusi, kad susimątymo minucėje skausmingai suvokiąs, jog gyvenimas tai tik nežymi grandis amžinoje kartų kartoje, – mūsų kraštų žmogus taip pat pagalvotų ir apie tai, kas sudaro tautos gyvenimo prasmę bei esmę, apie savo asmeninio gyvenimo prasmę ir pajustų atsakomybę istorijai, tėvynei, šeimai. Tada jis pasijus laimingas, nes galės žvilgtelėti į artimo širdies gelmes, įsigilinti į jo būseną ir, reikalui esant, tarti: "Vince malum in bono" (Nugalėk blogį gėriu). Tai vienintelis kelias išvengti akistatos su savo sąžine.

"Tėviškės Žiburiai"

NAUJA JUOSTELĖ

ANTANAS ŠABANIAUSKAS garsiausias Lietuvos pramoginės muzikos artistas naujai įgrotojo jo gražiausių interpretacijų juostelėj.

"MŪSŲ LIETUVA"

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

CHOPPERIA ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

POSTO
VILA CAIÇARA LTDA.
AV. PRES. KENNEDY, 19.000
VILA CAIÇARA-PRAIA GRANDE
TEL: (0132) 70-6048

Halina Mošinskienė

**LIETUVOS VARDAS PO PIETŲ
KRYŽIUMI**

Palaiminta ta diena, kai girdime savo išsiilgtos tėvynės vardą tarp didžiųjų korifėjų, S. Paulo Akademikų – Academia Paulistana da História.

Jau bene antrą kartą teko dalyvauti garbinguose pietuose Akademikų, kai buvo įteikta "LIETUVOS" premija rašytojai Ana Suzuki, už jos iškeltą lietuviškų tradicijų ir charakteringų tautinių bruožų jos, rašytojos nuovoka, atskleistų knygoje "JONETSU" ir "Šv. Kazimiero gyvenimo atvaizdų" skirtame pasakojime portugalų kalbą jauniui.

Tas pagerbimas įvyko š. m. rugpiūčio m. 2 d. tradiciniuose Akademikų pietuose, be jokios abejonės, mūsų neuilstamo bičiulio ir "M.L." em portugalų svarbiausio bendradarbio, Henrique Lošinskas – Alves dėka. Jis, kaip tos Akademijos pirmašis sekretorius sudaro visas programas Akademikų sueigose. Jis yra tas "spiritus movens" santykiuose lietuvių su Brazilijos intelektualais. Jo pastabumas ir nuojauta yra, kaip ištreniuoto reporterio santykiuose etninių apraiškų, ypatingai pozityvių bendram kultūros išsivystymo labui. Ne kas kitas, tik jis pirmasis surado savo prigimties šaknis susipynusias su LIETUVIAIS. O lietuviškas romantizmas ir tas gajumas, kad ir išėivijos pačiose nedėkingiausiose sąlygose išsilaikyti LIETUVIAIS yra stipriausias aktyvas jo įnorių pasitenkinimui.

Jo dėka, šiandieną mes galime didžiulius turį akademikų tarpe mūsų visų gerbiama kun. Praną Gavėną, kuris, kaip visiems rodos, tėra tik "klebonėlis" – toks trapus, kaip smilgelė, savo dvasia yra daug pajėgesnis pasauliniu mastu, kaip "Dovydas stojęs prieš Golijotą". O kas tai pastebėjo? – Henrique Lošinskas. Štai tokių žmonių tarpe man karts nuo karto tenka pabuvoti – "dūšiai" atsigavinti.

Juk taip malonu, kai matai ir išgirsti LIETUVOS vardą svetur. Kai pasijunti gerbiama, savitarpyje priimta ne kaip laikina viešnia, bet dalelė tos akademinės bendruomenės. Ir kaip jaudinančiai nususkaidrino Ana Suzuki. – Tokia kukli, tokia moteriška, tokia šilta savo padėkos ir laimėjimo išraiškoje... – Lai-

mėjome ten, kur mažiausiai tikėjomės.

Tuose pietuose buvo dar premijuoti ir kiti rašytojai brazilai, buvo įvesti naujieji Akademijos postulatui; apie tai jau pats Henrique papasakos. Bet aš tik noriu keletą žodžių nušviesti, pačių Akademikų man pasakytus komplimentus: "Vocês, lituanos, são de verdade uns patriotas invenciveis..." Ir aš atsakiau: "Gostaria, que cada um dos brasileiros amassem a sua pátria, como nós amamos a nossa..." Atsisveikinome ir jau liko viskas vėl praeity, bet atsikvėpus, lengviau sutikti kitos dienos monotonią.

PROF. A. KLIMO PASKAITA

New Yorko Kultūros Židinio patalpose gegužės 14 įvyko New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjungos ruošta paskaita. Paskaitą skaitė, išdalindamas 23 puslapių padalą, dr. Antanas Klimas. Jis yra Rochesterio Universiteto profesorius, indoeuropiečių kalbų specialistas Lietuvių Mokslo akademijos narys, autorius maždaug 120 straipsnių, Lituanus redaktorius ir Pasaulio Lietuvio kalbos skyriaus redaktorius Dr. Klimas buvo neseniai pagerbtas Rochesterio Universiteto, kuris jam įteikė "professor emeritus" titulą.

Šioje NYLJS ruoštoje paskaitoje dr. Klimas kalbėjo tema, "Viską ką norėjai žinoti apie lietuvių kalbą, bet susidrovėjusi pasiklausti". Paskaita lieté bene visus įdomesnius klausimus apie lietuvių kalbą. Lietuvių kalbos kilmė yra iš indoeuropiečių prokalbės. Ji yra mažiausiai pasikeitusi nuo tos prokalbės negu bet kokia kita kalba. Dabartinė modernioji lietuvių kalba yra išties artimesnė prokalbei negu Sanskritų kalba, o toji numirusi jau prieš du tūkstančius metų. Yra įdomių teorijų, kodėl lietuvių kalba tokia konstruktyvi, vienok po dviejų šimtų metų (kalbotyra prasidėjo tik aštuonioliktame šimtmetyje) tam klausimui dar nėra galutinio atsakymo.

Dr. Klimas lieté irgi lietuvių kalbos ypatybes. Pavyzdžiui lietuvių kalba išlaikė tris skirtingus kirčiavimo akcentus: šis yra labai senoviškas bruožas, kurį išlaikė tik tai lietuvių kalba. Lietuvių kal-

boje taipogi yra keturiolika dalyvių, todėl, kad ji išlaikė visus keturius iš indoeuropiečių prokalbės ir taip pat prisiviliojo ar sukūrė dešimtį naujų.

Po paskaitos buvo klausimų iš publikos.

Tadas Klimas

**MŪSŲ SPAUDA YRA
PASAULIO LIETUVIŲ
JUNGTIS****GĖLĖS AUDROJ**

*Lietus išpylė žalią spalvą
Ant medžių, ir drauge su ja
Dvi baltos rožės purtė galvą
Kaip širmas žirgas lietuje.*

*Audros dievaitė žaliaakė
Per sodą pralėkė linksma.
Ji juokėsi ir kažką sakė,
Žaibais žibuokles plakdama.*

*Dangus įtūžęs, kaip Otelio
(O, mauro tragiška aistra)
Granitą trupindamas šėlo
Erdvių beribiam teatre.*

*O nusigandusi gražuolė,
Žydra Desdemona, trapi
Ir virpanti neužmirštuolė
Tarp nendrių verkė paupy.*

Henrikas Radauskas
(iš rinkinio "Eilėraščiai")

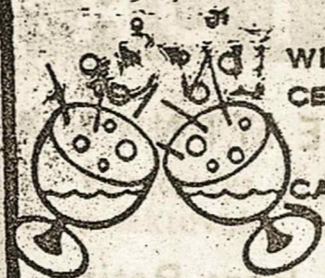
ANT DRUKSĖS EŽERO

*Man buvo liūdna ir sunku
Keliaut gyvenimo taku
Be draugo dar jaunam:
Kame pažvelgsi akimi,
Aplinkui žmonės svetimi;
Taip liūdna vien vienam.*

*Man ranką padavei jautriai
Ir jauną širdį atdarei
Bendros žvaigždės vardu;
Dabar ar juokias ateitis,
Ar sopa, verkia mums širdis, –
Jaučiu ašai už du.*

Maironis

**GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖ
MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERAT,
tai išrašyti čekį Francisco Gavėnas ar
Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paptas-
tu paštu.**

COMERCIAL SUEIKAS LTDA.**BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS**

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petrains

Dažnai pasitaiko aplankyti kokį ligonį. Su-
prantama, tuo atveju kiekvienas stengiasi pa-
guosti, padrašinti. Jautiesi atlikęs lyg kokią
pareigą.

Šiomis dienomis teko išgyventi priešingą
jausmą. Teko man girdėti padrašinimo žo-
džius, nes visai netikėtai turėjau atsigulti į lo-
vą. Pasakysiu, kad savijauta nekažin kokia.
Apkabinėjo mane visokiais aparatais, sunku
net pajudėti. Praėjo pirmosios sunkesnės die-
nos ir galėjau grįžti namo.

Sužinojo draugai. Vieni skambino, kiti net
apsilankė. Visi linkėjo, kad greit pagyčiau.

Pasakysiu, kad draugų apsilankymas man
davė lyg kokį impulsą, energiją kovoti, steng-
tis pagyti. Tai labai pozityva ir esu dėkingas
visiems, kurie pasirodė namuose ar telefona-
vo. Iš tiesų, ligonį paguosti – tai ne tušti žo-
džiai, ar religinis patarimas. Tam, kuris lieka
vienas su savo skausmu yra reikalinga pagalba.
Sakyčiau daugiau dvasinė pagalba, negu kas
kitas.

Iki šiol ligų galima sakyti nepažinojau ir
buvau įstikinęs, kad gyvensiu gal kokį... tūk-
stantį metų. Dabar padėtis parodė, kad viskas
gali labai staigiai ir visiškai tū nelaukiant pasi-
baigti. Kartais menka žymė, kuriai niekas ne-
duoda tinkamo dėmesio gali būti kaip toji
raudona švieselė elektronikuose aparatuose,
primenant, kad kas nors yra negerai.

Ligoninėje žmogus turi daug laiko. Daug
laiko mąstyti, nes skaityti nevisuomet įmano-
ma, ypač kai esi apkabintas visokiais aparatais.
Tačiau mąstyti visuomet gali. Pasirodo, kad
daug daiktų ir reikalų tuomet pasidaro lyg
mažiau reikšmingi. Atrodo, kad galima taip
sakant atsisakyti nuo daug ko. Tuo atveju dau-
gelis taip reikalingų dalykų gyvenant pilnoje
sveikatoje, pasirodo netaip jau svarbūs. Pajun-
ti, kad tas plėšimasis prie visokių žemiškų gė-
rių lyg praranda savo svorį. Pagaliau ne kartą
girdėjau posakį: "Į kapus nenusineši". Bet
tai buvo posakis kitų lūpose. Bet kai jis man
atėjo į galvą, gulint intensyvaus gydymo sek-
cijoje, čia vadinamame UTI, tai tik dabar pa-
jutau jo gilią reikšmę. Nors nesmagi, nemaloni,
bet tai tiesa. Sakyčiau, karti tiesa, apie ku-
rią net nesinori kalbėti.

Dabar jau galiu sėdėti ir rašau šias eilutes.
Lyg norėtusi, kad ir skaitytojas galėtų pasimo-
kyti šiuo išgyvenimu. Nežinau, ar tai įmano-
ma, pačiam to nepatyrus. Štai išvykau atosto-
gu, kiek išvargęs, bet geros nuotaikos. Sakau
pailsėsiu, pasigrožėsiu puikia ekskursija, sugri-
šiu pilnas energijos. Ir sugrįžau, bet žmonos
stumamas kėdėje su ratukais... Ačiū Dievui,
kad dar grįžau. Galėjo ir kitaip pasibaigti.

Pasirodo, kad gyvenimas turi daug staigme-
nų. Gi dažnai mes gyvename, nrgalvodami
apie tai. Iš kitos pusės, gal taip ir reikia. Be
abejo, yra geriau nežinoti rytojaus.

MARAJÓ

AUTO PEÇAS LTDA.

Peças e Latarias para todas
as marcas de veículos

Rua Marina, 330 – B. Campestre
Sto. André - 09070 - Tel. 454-3100

VIEŠA MANIFESTACIJA

PASMERKIMUI VOKIEČIŲ – SOVIETŲ 1939 M. PAKTO,
50 M. SUKAKTIES PROGA, BUS RUGPIŪČIO 23 D., 15 VAL.

V I E T A: PRIEŠ RUSŲ KONSULATĄ – PREKYBINĮ BIU-
RĄ – RUA TRAIPU, 831 (PARALELĖ AV. PA-
CAEMBŪ)

BUS ĮTEIKTAS BENDRUOMENĖS MANIFESTAS DĖL
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SITUACIJOS.

LIETUVIAI IR DRAUGAI KVIETIAMSI
DALYVAUTI

DĖMESIO, TAUTIEČIAI – LAIŠKAS BRAZILIJOS PREZIDENTUI

Ryšium su Vokiečių-Sovietų sutar-
ties 50 metų sukaktimi rugpiūčio 23 d.
visi mūsų skaitytojai prašomi rašyti lai-
škus Brazilijos valdžiai, prašant parėmi-
mo tos sutarties pasmerkimui ir panai-
kinimui. Kas gali, prašome rašyti kelis
laiškus savo ir šeimos narių ar draugų
vardu, kad ir nelietuvių. Kuo daugiau
laiškų pasiųsime, tuo didesnis bus efek-
tas. Šie laiškai parems įteikimą mūsų
manifesto valdžios pareigūnams. Pana-
šūs laiškai bus siunčiami visame pasau-
lyje ta pačia proga ir bus suderinti su
panašia akcija Lietuvoje.

Laiškas gali būti maždaug tokio turi-
nio:

Sr. José Sarney
Presidente da República
Palácio do Planalto
BRASILIA, D.F.

Data

Sr. Presidente:

Apresento-lhe respeitosamente a mi-
nha solicitação, para que o Governo
Brasileiro faça esforços no sentido de
condenar em qualquer forum Internacio-
nal o Pacto Germano-Soviético de 1939
(portanto há exatamente 50 anos em 23
de agosto), pelo qual a Lituânia, Letonia
e Estonia foram anexadas à União Sovié-
tica. Por justiça ainda, o caso dos Países
Bálticos deveria ser discutido na UNO,
para que fossem restabelecidas as suas
respectivas independências.

Agradeço a atenção e subscrevo-me
atenciosamente

Siuntėjo vardas - pavardė

ir adresas

P. GAUČYS – ANTOLOGISTAS

Buvusysis mūsų konsulas, p. Povilas
Gaučys, atsiuntė italų poezijos antolo-
giją – ITALIJOS BALSAS. Parinko
27 poetus, iš kurių pasirinko, išvertė
ir pristatė po kelis ar net keliolika kū-
rinių. Išėjo 200 puslapių antologija –
rinkinys, kurį suredagavo Stasys Sant-
varas. Išleido RŪTA, Chicago, 1989.

Sveikintinas nenuilstantis mūsų kul-
tūrininkas, kuris tik neseniai čia pat,
São Paule, pristatė savo "Brazilų nau-
josios poezijos antologiją LIANŲ
LIEPSNA".

P. Gaučys pasireiškia kaip gabus ir
apstus antologistas – moka parinkti,
išversti ir pristatyti lietuviams geriau-
sius kitų tautų rašytojus. Vien tik iš
portugalų kalbos (virš augščiau minė-
tos "Lianų liepsnos") jo parinkta:

Septynios brazilų rašytojų novelės
antologijoje "Pietų Kryžiaus padangėje".

Camilo Castelo Branco: "Pražūtin-
goji meilė", romanas; Alexandro Her-
culano: "Eurikas", poema-romanas;
"Portugalų novelė": Portugalų rašyto-
jų novelių antologija.

Kaip svarbu, kad atsirastų kas nors,
kuris sugebėtų parinkti iš lietuvių lite-
ratūros – rašytojų, poetų – ir, išvertęs
pristatytų portugaliskai kalbantiems
kokią "lietuvių rašytojų ar poetų anto-
logiją". (PG)

PAIEŠKOJIMAS IŠ LIETUVOS

Jakuboniai (Lietuvoj) ieško Brazilijoj
Boreikų šeimos: tėvas Boreika, motina
Vera, duktė Liucija, sūnus Viktoras.

ANGIE
GIRCKUS & CIA. LTDA.
CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

Bom Retiro
São Paulo – Capital

NEUŽMIRŠK PAREMTI BRAZILIJOS LIETUVIŲ FONDA

KAPITALAS YRA NENAUDOJAMAS -- TIK UŽDARBIS, LIETUVIŠKIEMS REIKALAMS

AUKOK IR TAPK FONDO NARIU.

AUKAS SIŪSTI VARDINIAIS ČEKIAIS -- "COMUNIDADE LITUANO BRASILEIRA" VARDU.

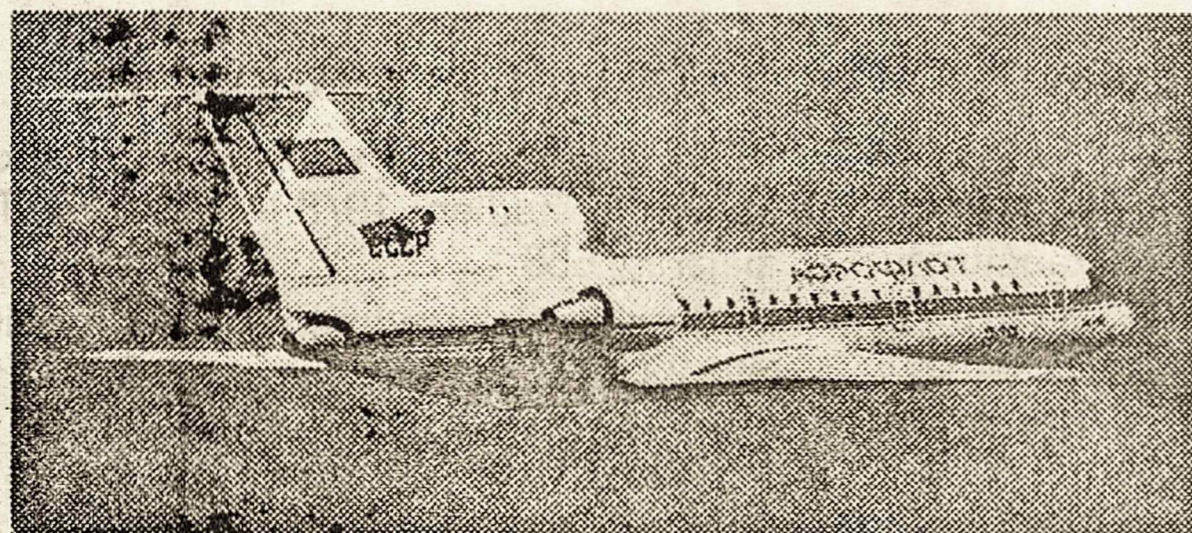
RUA JUVENTUS, 28 -- SÃO PAULO 03124 -- "BLF"

MIŠIOLAS IŠ LIETUVOS

Lig šiol pas mus lietuviškose pamaldose buvo vartojamas ROMOS MIŠIOLAS -- Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės leidinys, 1982 m. (atspausdino Franciscan Press, Brooklyn, NY, USA). Graži, didelė, 493 puslapių knyga. "Priede" yra ir lotyniška apeigų dalis, kur tekstas sukirčiuotas.

Širdingai dėkojame ponei EMILIJAI LAUCEVIČIENEI už šio lietuviško laikraščio straipsnio paskolinimą ML-vai. Tikimės, kad jis galės padėti skaitytojams geriau suprasti kelionių į Lietuvą ir iš Lietuvos problemas. Red.

GANDAI PASITVIRTINO

Iki 1989 metų liepos 1 dienos Aerofloto tarptautinėse linijose galiojo viena tvarka. Kelnelvis, skrendantis į užsienio šalis, nepriklausomai nuo to, kokios firmos lėktuvu jis naudojasi, atsiskaitydavo rubliais. Praėjusio mėnesio pabaigoje pasklido gandai, jog ši tvarka keičiasi, ir ne keleivių naudai. Labai apgailėstaujame ir kremtamės, bet šį kartą gandai pasitvirtino. Pakitimai gana rimti. Paaiškinimų kreipėmės į Aeroflotą.

Kalbamės su ką tik paskirtu Lietuvos civilinės aviacijos valdybos viršininko padėjėju tarptautiniam pervežimams organizuoti Vladimiru FOMINU ir Centrinės oro susisiekimų agentūros viršiniaku Ivanu KAZIMIRČIKU. Kuo tiksliausiai perteikiu mūsų pokalbį.

— Kas paskatino įvesti naują tvarką?

— Aeroflotas pastaruoju metu labai smarkiai įsiskolino valiutos. Negalutiniais apskaičiavimais, vien tik pernai jis įsiskolino užsienio aviakompanijoms daugiau kaip 50 milijonų dolerų.

Ši suma susidarė dėl gana realių išlaidų. Už tarybinių piliečių skraidymą užsienio firmų lėktuvais Aeroflotas visada atsiskaitydavo tvirta valiuta. Bet išlaidas kompensuodavo užsienio keleiviai, kurie irgi atsiskaitydavo valiuta. Šitaip pavykdavo sudurti galą su galu. Dėl mūsų šalyje vykstančių demokratizacijos procesų, ryšių ir kontaktų su užsieniu plitimo, smarkiai padaugėjo tarybinių piliečių, vykstančių į užsienį pagal privačius bei kitokius tikslinius kvietimus. Štai kad ir vienas pavyzdys. Kasdien Vilniaus kasos įformindavo maždaug 50—70 bilietų, per mėnesį 2000—2500 aviacijos bilietų. O pernai iš viso buvo realizuota tūkstantis bilietų.

Atsižvelgiant į valiutos deficitą ir tą faktą, kad Aeroflotas negauna dotacijų, buvo nuspręsta pertvarkyti atsiskaitymą. Todėl nutarta nuo 1989 metų liepos 1 dienos įvesti Aeroflote valiutos savimoką.

— Kaip total suprasti?

— Keleiviai, vykstantys į užsienį tarybiniais lėktuvais, ap-

Dabar, prieš penkias dienas, atėjo iš Lietuvos I. PAGRINDINIS MIŠIOLAS -- Lietuvos Vyskupų Konferencijos leidinys, Kaunas-Vilnius, 1987. 1168 puslapių knyga. Spaudė K. Poželos spaustuvė, Kaunas, Gedimino g. 10. Tekstas aiškiausias, didelės raidės (paaiškinimai ir pastabos raudonu šriftu), visų švenčių dėkojimo giesmės (prefacijos) su gaidom. Kas įdomiausia, tai kad kiekvienas (lietuvių kalbos) žodis sukirčiuotas. Tikrai puikus, meniškas leidinys.

Vienas rytų apeigų katalikas, ukrainietis, Bohdan Bilinskyi, pamatęs tokią bažnytinę knygą, pamaldžiai persižegnojo trigubu kryžiaus ženklu ir pagarbiai pabučiavo MIŠIOLĄ.

Kartu atėjo ir VII-tas liturginių skaitinių tomas -- SKATINIAI ŠVENTŲJŲ MIŠIOMS; raidė Š. Taip pat Lietuvos Vyrkupų Konferencijos leidinys, Kaunas-Vilnius, 1988, K. Poželos spaustuvė, Kaune, 574 puslapiai. Taip pat tekstas didelėmis raidėmis, visas sukirčiuotas, patogus viešam skaitymui.

Abu leidinius mums pasiuntė Vilniaus Arkivyskupijos kurija.

Reikia tikrai sveikinti šių bažnytinių knygų leidėjus, o taip pat ir spaustuvę. Ir galim didžiuotis tokiais leidiniais Lietuvoje, kuriems panašių čia, Brazilijoje, neteko matyti. (KPG)

KAS IEŠKO LIETUVOS KONSULATO S. PAULE, AR KAM REIKIA RUSŲ KONSULATO DĖL PALIKIMŲ, KELIONIŲ LIETUVON, GIMINIŲ IŠKVIETIMO TURI KREIPTIS Į ESCRITORIO COMERCIAL DA URSS EM S. PAULO, RUA TRAIPIŲ, 831 -- PERDIZES -- Tel. 262-3765.

SOVIETŲ KONSULATO KAIP TO KIO NĖRA S. PAULO MIESTE, BET ŠITAS ESCRITORIO TVARKO VISUS KONSULIARINIUS REIKALUS.

NAUJA SKRIDIMO Į UŽSIENĮ TVARKA

moka už kelionę rubliais. Trasoje, kuriose jie naudojami užsienio aviakompanijų laineriais, atsiskaitoma tų šalių valiuta. Pavyzdžiui, iki Niujorko, Vašingtono, Monrealio, Atėnų, Larnakos, Singapūro ir kitų punktų, į kuriuos skraido tarybiniai lėktuvai, pažymėti simboliu SU, aviacijos bilietai apmokami rubliais, o toliau, -- naudojantis užsienio lėktuvais, -- valiuta. Tarkim, skrisdamas SU lėktuvu iki Atėnų keleivis atsiskaito rubliais, o iš Graikijos sostinės į Tel Avivą -- konvertuojama valiuta.

— Ar negalėtumėt pasakyti keleatį konkrečių aviacijos bilietų kainų valiuta?

— Deja, iš ministerijos dar negavome tikslaus valiutos tarifų sąrašo, netrukus tikimės gauti. Kai tik gausime, tuoj pat pranešime skaitytojams. O kol kas įforminame ir rezervuojame vietas į SU lėktuvus.

— Ką daryti su anksčiau nupirktais bilietais?

— Tie keleiviai, kurie išskrenda liepos mėnesį, gali jais naudotis be jokios priemokos. O nuo rugpjūčio 1 dienos -- bendrais pagrindais, t. y. teks už skridimus užsienio lėktuvais papildomai mokėti valiuta.

— Gana liūdna situacija, ar ne tiesa?

— Patys suprantate, jog šiandien įmonė arba organizacija,

juo labiau turintį reikalų su valiuta, negali dirbti nuostolingai. Valstybė paprasčiausiai negali skirti dotaciją tokioms reikmėms, kai šaliai taip trūksta valiutos. Kurgi išeitis? Išskrendantiesiems galėtų padėti giminės arba draugai, kurie pajėgūs apmokėti valiuta už jų skridimą. Tai daroma pagal PTA sistemą. Tai reiškia, jog kažkas sumoka tam tikrą sumą Aerofloto atstovybėje užsienyje arba bet kurioje kitoje aviakompanijoje. Mes iš ten operatyviai gauname patvirtinimą, ir problema išspręsta. Kitokių patarimų arba konkrečios paramos suteikti negalime.

..Liūdna buvo paliekant Aeroflotą. Nuo balandžio 1 dienos perpus sumažintas valiutos keitimas vykstantiems į kapitalistines šalis. Dabar nauja skridimų užsienio lėktuvais apmokėjimo tvarka. Juk ne kiekvienas turi turtingų giminių arba draugų, kurie šiuo atveju galėtų suteikti materialinę pagalbą valiuta. Be to, kaip dabar plėsti kontaktus su užsienio šalimis, jeigu pristigs valiutos važiavimo bilietams? Klausimai, klausimai. O juk ir svečiuose reikia šiek tiek turėti. Kad ir kaip ten būtų, vykstantieji į kapitalistines šalis su kvietimais dabar atsidūrė labai keblioje ir dviprasmiškoje padėtyje. Jiems negalima pavydėti.

Lazaris GREISAS

PASTABA. Iškvietimo dokumentus dabar galima rašyti portugalų ir LIETUVIŲ kalba. Nebereik rašyti rusiškai.

MŪSŲ ŽINIOS

BRAZILIJA UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Brazilų federalinis deputatas CUNHA BUENO mielai sutiko Brazilijos Lietuvių Bendruomenės parupštą manifestą – MANIFESTO DA COMUNIDADE LITUANA – pristatyti Federaliniam Kongresui Brasilijoje (sostinėj); bus įtrauktas į Kongreso Darbų metraštį ir rugpiūčio 23 dieną perduotas per radiją, vakare, per "Hora do Brasil".

Šiuo manifestu, kaip žinoma, prašoma Brazilijos valdžią viešai ir oficialiai pasmerkti tą 1939 metų rugpiūčio 23 dienos gėdingą slaptą sutartį, kuria Hitlerio Vokietija ir Stalino Rusija pasidalino tris laisvas Pabaltijo valstybes ir pavergė Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Šios gėdingos sutarties atšaukimas bus išreikštas ir MANIFESTACIJA, kuri organizuojama rugpiūčio (agosto) 23 dieną, 15 valandą, prieš rusų konsulatą, Rua Traipu, 831.

VISI LIETUVIAI IR VISOS LIETUVIŠKOS ORGANIZACIJOS DALYVAUKIME ŠIOJE MANIFESTACIJOJE.

PAVASARIO PIETŪS LITUANIKOJ

Rugsėjo (setembro) 7 dieną veiks svečių namo svetainė Lituanikoj.

Norintieji ten pietauti prašomi pranešti iš anksto tel. 63-5975.

APARECIDOJ – LIETUVIŠKAS KRYŽIUS

Didžiausioj Marijos šventovėj, Aparecidoj, prie pagrindinių durų, vos jėjus, stovi lietuviškas kryžius, su užrašu, kad tai lietuviams kankiniams priminti Lietuvos krikšto jubiliejiniais metais. Daug maldininkų sustoja – skaito, meldžiasi, fotografuojasi.

Tačiau kryžius, nors ne lauže, bet vistiek véjo lankomas ir, ne retai, lietaus lašų šlakstomas, yra nubluķes. Prašosi nudažomas, ar net nulakuojam.

LANKSTINUKAS APIE LIETUVĄ

Šv. Kazimiero parapija MALDOS DIENAI UŽ LIETUVĄ São Paulo katedroj parūpino 3.000 lankstinukų DIA DE ORAÇÃO PELA LITUÂNIA. Ten

**PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ**

GARBĖS LEIDĖJA LEOKADIJA VANCEVIČIENĖ

savo vyro

STASIO VANCEVIČIAUS
pirmųjų mirties metinių proga.

LIETUVIAI

**DALYVAUKIM VISI RUGPIŪČIO 23 D. 15 VAL. MANIFESTACIJOJ
DĒL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS.**

RUA TRAIPIŪ, 831 – PACAEMBŪ

(Paralélė Av. Pacaembú – dešinėjė važiuojant į Estadio do Pacaembú).

telpa Brazilijos vyskupų Liturginio Kalendariaus užuomina apie "Dia de oração pela Lituânia", trumpas žvilgsnis į Lietuvą: I. Lituânia ontem, II. Sinais de aurora, III. Precisa rezar ir, paskutiniam pusiapy, "Oração pro Lituânia".

Šventkelionei į Aparecidą, liepos 30 dieną, atnaujino leidinį: išleido 5.000 lankstinukų, užvardintų DIA DE ENCONTRO AOS PÉS DE NA. SRA. APARECIDA.

Lankstinuko išleidimą parémė IMOBS - Benjamim S. Barreira, Rua Juventus 435.

Reikia plačiau skleisti Lietuvos vardą, arčiau supažindinti kitataučius su Lietuva. Kur tik galima. Kad ir tokioj Aparecidoj, kur per savaitę praeina tūkstančiai maldininkų iš visos Brazilijos kampu.

Reikėtų, kaip buvo pabrėžta ML-voj (Nr. 28), kad įvairios pas mus veikiančios organizacijos (kaip BLB-nė, Sąjunga-Aliança, Jaunimo Sąjunga, Vyry Brolija, Maldos Apaštalavimas, skautai bei kiti) parūpintų vienokį ar kitokį lapelį – lankstinuką ir jį skleistų betkokia proga. Tai vis PROPAGANDA (kurios mes per mažai darome). (PG)

"TĒVŲ DIENOS" PIETŪS

Vila Zelinoj sekmadienį, Tėvų Dienoj, po 11 valandos pamaldų bažnyčioj, parapijos patalpose buvo "Tėvų Dienos" pietūs. Suėjo kelios šeimos, pavieniai asmenys, jaunimo stalai; buvo pakviesti ir šv. Kazimiero parapijos kunigai. Jauki, šeimyniška aplinka; gausūs, įvairūs, kun. Šeškevičiaus vad. vaujamų "ekipės" paruošti patiekalai. Ant galo – "gyva" muzika, su smuika.

BRAZ. LIET. BENDRUOMENĖ

BLB bendras Tarybos posėdis įvyks sekantį šeštadienį 19/8 – 16 val. R. Tabajaras, 556.

Svarbus dalyvavimas visų dĒl rugpiūčio 23 d. manifestacijos paruošimo.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Robert TAMOŠAUSKAS	NCz. 10,00
Mathias BALTRUSIS	NCz. 10,00
Vytautas TUMAS	NCz. 30,00
Maria Magd. GERENCZEZ	NCz. 40,00
Josė RATKEVIČIUS	NCz. 20,00
Salomé PAULIUKONIENĖ	15,00
Pedro STULGYS	NCz. 30,00
Danutė BALTRUKONIS	NCz. 15,00
Leonardas BALTRUKONIS	15,00

ŽODYNAS

**DICIONÁRIO
PORTUGUÊS LITUANO
LITUANO PORTUGUÊS**

SEGUNDA EDIÇÃO

MŪSŲ LIETUVA